

DECIZIE

31 mai 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței,

Judecătorul:

Judecătorii:

Iulia Sîrcu

Ala Cobăneanu, Ion Druță

Mariana Pitic și Sveatoslav Moldovan

examinând recursul declarat de Casimova Liudmila, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Casimova Liudmila împotriva Ecaterinei Miropolscaia cu privire la repararea prejudiciului material, împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 16 februarie 2017, prin care s-a respins apelul declarat de Casimova Liudmila și s-a menținut hotărârea Judecătoriei Anenii Noi din 08 iulie 2016, prin care acțiunea a fost respinsă

c o n s t a t ă:

La 03 iulie 2015 Casimova Liudmila a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ecaterinei Miropolscaia cu privire la repararea prejudiciului material.

În motivarea cererii de chemare în judecată Casimova Liudmila a indicat că prin depozitarea de către pârâtă a resturilor de beton în apropierea casei sale a fost deteriorată fundația, soclul și peretele casei de locuit și distruse frontoanele, fapt care se datorează acțiunilor conștiente ale Ecaterinei Miropolscaia, nerespectarea normelor și regulilor pentru asigurarea bunei vecinătăți, precum și nerespectarea altor sarcini care revin proprietarului.

Resturile de beton amplasate la o distanță de 50-65 cm de la hotar, 1,5-1,6 m de la fundația casei cu lungimea de 8- 8,3 m, lățimea 2- 2,1 m, înălțimea 1,5-2,2 m, cu greutatea de 20 - 20,5 tone au dus la afectarea solului, deteriorarea fundației, apariția fisurilor care se măresc din luna iunie 2013, fapt ce a condiționat acumularea apei de ploaie sub casă și formarea pe peretele din partea pârâtei a unei fisuri cu lungimea de 2,5 m și lățimea de 5 cm.

Distrugerea frontoanelor din ambele părți a casei a fost generată de copacii pârâtei, un nuc și un cireș, care cresc în apropierea casei, iar căderea frunzelor și nucilor, loviturile acoperișului pe timp de ploaie și vânt duc la putrezirea frontoanelor.

Consideră că deteriorarea casei de locuit se datorează lui Miropolischi Anatolii și Miropolscaia Ecaterina care urmează să repare prejudiciul material cauzat.

Cere Casimova Liudmila numirea unei expertize în construcții în sarcina căreia urmează a fi puse următoarele întrebări: care este pricina apariției defectelor (fisurilor) pe peretele casei de locuit; care este cauza deteriorării fundației și soclului casei de locuit; este posibilă influența distructivă a copacilor care cresc în apropierea casei asupra frontoanelor acoperișului și defectarea fundației; evaluarea și

inventarierea construcțiilor defectate cu exprimarea costului și volumului daunei cauzate și încasarea din contul Ecaterinei Miropolscaia a prejudiciului material (f.d. 4-5, vol. I).

Prin încheierea Judecătoriei Anenii Noi din 09 noiembrie 2015 s-a dispus efectuarea expertizei în construcții și s-au pus expertilor următoarele întrebări:

- Care este pricina apariției defectelor (fisurilor) în peretele casei de locuit?
- Ce a dus la deteriorarea fundației și soclului casei de locuit din partea pârâților?
- Este posibilă influența distructivă a copacilor care cresc în apropierea casei asupra frontoanelor acoperișului și defectarea fundației?
- Evaluarea și inventarierea construcțiilor defectate cu exprimarea costului și volumului daunei cauzate.
- Dacă există concluzia expertizei la casa nr. 32 din str. Miciurin, or. Anenii Noi, până la reconstrucția casei?
- Dacă a fost concluzia geologiei până la reconstrucția casei?
- Dacă corespunde fundamentul casei de pe str. Miciurin, 32, or. Anenii Noi cu normele în construcție la rezistența casei cu două nivele?
- Care este adâncimea fundamentului casei?
- Din ce material este efectuat fundamentul și dacă s-a conformat cu metal armat?
- Dacă influențează scurgerea apelor de ploaie la așezarea fundației?
- Pe ce perioadă de timp s-a format deteriorarea (fisurile) la casa de locuit?

S-au pus toate cheltuielile de efectuare a expertizei, inclusiv deplasările expertului pe seama Liudmillei Casimova.

S-a indicat că în caz de neasigurare a cheltuielilor pentru efectuarea expertizei, în termen de 5 zile de la oferirea acestuia părții responsabile, partea va fi decăzută din dreptul de a prezenta proba solicitată (f.d. 64-65, vol. I).

Prin hotărârea Judecătoriei Anenii Noi din 08 iulie 2016 cererea de chemare în judecată depusă de Casimova Liudmila a fost respinsă ca neîntemeiată.

S-a încasat de la Casimova Liudmila în beneficiul Ecaterinei Miropolscaia suma de 3 500 lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică (f.d. 134, 140-142).

La 12 iulie 2016 Casimova Liudmila a declarat apel împotriva hotărârii Judecătoriei Anenii Noi din 08 iulie 2016 (f.d. 149-150).

Curtea de Apel Chișinău prin decizia din 16 februarie 2017 a respins apelul declarat de Casimova Liudmila și a menținut hotărârea Judecătoriei Anenii Noi din 08 iulie 2016 (f.d. 214-216).

În motivarea soluțiilor instanțele de judecată au indicat că conform raportului de expertiză nr. 161 din 18 mai 2016, deteriorările la imobilul Liudmillei Casimova au apărut ca urmare a nerespectării de către aceasta a normelor în construcția fundamentului, cât și din cauza timpului îndelungat de exploatare a imobilului și a apelor reziduale, factori neimputabili Ecaterinei Miropolscaia.

La 30 martie 2017 prin intermediul oficiului poștal Casimova Liudmila a declarat recurs împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 16 februarie 2017, solicitând admiterea acestuia, casarea ambelor hotărâri judecătorești, numirea unei expertize repetate în construcții în sarcina căreia urmează a fi puse următoarele întrebări: se datorează apariția deformărilor în formă de arc a peretelui, fisurilor în peretele casei, în fundația casei și în peretele casei sale depozitării în decurs de 18 ani

a deșeurilor de beton cu greutatea de aproximativ 21 tone în apropierea acesteia la distanța de 1 m pe terenul învecinat; este posibilă influența distructivă a rădăcinilor arborelui de nuc cu înălțimea de până la creasta casei și grosimea tulpinii de aproximativ 80-90 cm, amplasat la distanța de mai puțin de 2,6 m de la aceasta, care crește pe terenul învecinat asupra fundației, soclului și pereților casei sale; este posibilă influența distructivă asupra frontonului casei sale a ramurilor, frunzelor și fructelor provenite de la arborii de nuc și cireș care cresc pe terenul învecinat pentru o perioadă de 18 ani la distanță mică de casa sa; se poate datora umiditatea excesivă în casa sa de locuit și așezarea peretelui în casa mare depozitării pe terenul învecinat a deșeurilor de beton cu greutatea de 21 tone la distanța de aproximativ 0,5 m de la soclul casei sale pe toată lungimea soclului; care este valoare prejudiciului cauzat imobilului său în rezultatul influențelor negative depistate și emiterea unei noi hotărâri de admitere integrală a acțiunii.

În motivarea cererii de recurs Casimova Liudmila a indicat că instanțele de judecată nu au ținut cont de toate circumstanțele pricinii care au importanță pentru justa soluționare a cauzei.

Prima instanță neîntemeiat a respins cererea sa de numire a unei expertize repetate, pe motiv că deja a fost numită o expertiză și dânsa nu a achitat suma necesară pentru efectuarea ei.

Respingerea demersului cu privire la efectuarea unei expertize repetate implică pronunțarea din start a unei hotărâri judecătorești în defavoarea sa.

A achitat doar suma de 2 000 lei și a fost în imposibilitate de a achita suma suplimentară solicitată din lipsa resurselor financiare.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copieii de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia. În cazul neprezentării referinței în termenul stabilit, admisibilitatea recursului se decide în lipsa acesteia.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție prin încheierea din 24 mai 2017 a considerat recursul admisibil fără a prejudicia fondul și a dispus judecarea acestuia de către completul din 5 judecători.

În conformitate cu art. 441 Codul de procedură civilă, în cazul în care recursul este considerat admisibil, un complet din 5 judecători examinează fondul recursului.

În conformitate cu art. 442 alin. (1) Codul de procedură civilă, judecând recursul declarat împotriva deciziei date în apel, instanța verifică, în limitele invocate în recurs și în baza referinței depuse de către intimat, legalitatea hotărârii atacate, fără a administra noi dovezi.

În conformitate cu art. 444 Codul de procedură civilă, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Judecând recursul declarat de Casimova Liudmila în limitele invocate pe baza materialelor din dosar, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că acesta este depus în termen, întemeiat și care urmează a fi admis cu casarea deciziei instanței de apel și trimiterea pricinii la rejudecare din următoarele motive.

În conformitate cu art. 434 Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

La 24 februarie 2017 Curtea de Apel Chișinău a expediat în adresa părților copia deciziei din 16 februarie 2017 (f.d. 217, vol. I).

Prin urmare, recursul declarat de Casimova Liudmila la 30 martie 2017 este depus în termen.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) Codul de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul și să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită pricina spre rejudecare în instanța de apel în toate cazurile în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

La 03 iulie 2015 Casimova Liudmila a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ecaterinei Miropolscaia cu privire la repararea prejudiciului material (f.d. 4-5, vol. I).

Instanțele judecătorești au emis hotărârile sus menționate.

Judecând pricina în ordine de recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție a constatat că instanțele de judecată au încălcat normele de drept procedural.

La 12 iulie 2016 Casimova Liudmila a declarat apel împotriva hotărârii Judecătoriei Anenii Noi din 08 iulie 2016, solicitând dispunerea efectuării expertizei repetate în construcții la Centrul Național de Expertize Judiciare (f.d. 149-150).

În conformitate cu art. 148 alin. (2) Codul de procedură civilă, asupra efectuării expertizei, sau instanța se pronunță printr-o încheiere, care nu poate fi atacată cu recurs.

În conformitate cu art. 203 alin.(1) Codul de procedură civilă, cererile și demersurile participanților la proces în problema judecării pricinii se soluționează prin încheiere judecătorească, după ascultarea opiniilor celorlalți participanți la proces.

În conformitate cu art. 380 alin. (1) Codul de procedură civilă, instanța de apel soluționează cererea și demersul participantului la proces ce țin de examinarea apelului după ce ascultă opiniile celorlalți participanți.

Contrar normelor de drept citate, instanța de apel nu a soluționat cererea Liudmilei Casimova privind dispunerea efectuării expertizei repetate în construcții la Centrul Național de Expertize Judiciare.

Abținerea instanței de apel de la furnizarea unui răspuns explicit în privința cererii depuse de Casimova Liudmila cu privire la dispunerea efectuării expertizei repetate în construcții la Centrul Național de Expertize Judiciare constituie o încălcare a art. 6 §1 Convenția Europeană a Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, deoarece primei nu i-a fost acordată posibilitatea de a ști dacă cererea sa a fost neglijată sau respinsă, motivele respingerii, fiind astfel lăsată într-o stare de incertitudine și creată impresia că nu a fost auzită.

În hotărârea Lebedinschi contra Republicii Moldova din 16 iunie 2015, Curtea de la Strasbourg a reamintit că instanțele judecătorești naționale au obligația de a-și motiva deciziile. Întinderea obligației de a motiva hotărârea poate varia în funcție de caracterul deciziei și trebuie determinată în lumina circumstanțelor cauzei. Deși articolul 6 § 1 din Convenție nu obligă instanțele de judecată să ofere răspunsuri detaliate la toate argumentele invocate, totuși din hotărâre trebuie să reiasă clar că elementele esențiale ale cauzei au fost examinate.

Curtea Europeană a Drepturilor Omului în hotărârea Krasulya c. Rusiei din 22 februarie 2007 a considerat că raportul întocmit de expertul numit în cauză reprezenta o probă importantă în susținerea apărării reclamantului și care ar fi fost decisivă în stabilirea dacă faptele imputate au fost de natură penală. Argumentul invocat de reclamant în fața instanței de apel și anume că în mod nelegal raportul a fost respins de către instanța de fond, a fost formulat într-un mod clar și precis. Curtea consideră că argumentul respectiv trebuia să fie examinat în mod particular și explicit. În lipsa unei astfel de examinări, este imposibil să se aprecieze dacă instanța de apel a neglijat pur și simplu argumentul reclamantului sau a intenționat să îl respingă și, dacă aceasta a fost intenția instanței, care au fost motivele pentru a-l respinge. Modalitatea în care hotărârea instanței de apel nu se pronunță deloc asupra legalității respingerii raportului de expertiză este incompatibilă cu noțiunea unui proces echitabil, care reprezintă baza articolului 6.

Așadar, instanțele de judecată sunt obligate să se expună în privința tuturor cerințelor și demersurilor înaintate, precum și argumentelor invocate de părți întru admiterea sau respingerea acestora.

În afară de acesta, în ședința de judecată din 16 februarie 2017 Casimova Liudmila a solicitat anexarea la materialele pricinii a actului Comisiei Primăriei or. Anenii Noi de cercetare a fisurilor casei de locuit din 09 decembrie 2016, prin care s-a constatat că deșeurile de construcție de pe terenul pârâtei nu și-au schimbat starea inițială și au provocat coborârea nivelului solului și formarea locului pentru acumulări de apă, iar în rezultatul cobărârii peretelui casei și deformării lui s-a schimbat direcția evacuării apelor și au apărut fisuri pe pereul casei și perete, fiind deformați capriorii și învelitorii acoperișului (f.d. 209-210).

În conformitate cu art. 373 alin. (2) și (5) Codul de procedură civilă, în limitele apelului, instanța de apel verifică circumstanțele și raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum și cele care nu au fost stabilite, dar care au importanță pentru soluționarea pricinii, apreciază probele din dosar și cele prezentate suplimentar în instanța de apel de către participanții la proces.

Instanța de apel este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Contrar acestor prevederi legale, instanța de apel în decizia emisă nu a dat apreciere înscrisurilor prezentate de Casimova Liudmila în ședința de judecată din 16 februarie 2017, deși a dispus anexarea acestora la materialele pricinii.

În conformitate cu art. 432 alin. (4) Codul de procedură civilă, săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Astfel, din considerentele menționate și având în vedere că instanța de apel a încălcat normele de drept procedural, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul declarat de Casimova Liudmila, de a casa decizia instanței de apel și de a restitui pricina spre rejudecare în ordine de apel în aceeași instanță, în alt complet de judecători.

La rejudecarea pricinii instanța de apel urmează să țină cont de cele menționate și să adopte o decizie legală.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c), art. 445 alin. (3) Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

decide:

Se admite recursul declarat de Casimova Liudmila.

Se casează decizia Curții de Apel Chișinău din 16 februarie 2017, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Casimova Liudmila împotriva Ecaterinei Miropolscaia cu privire la repararea prejudiciului material.

Se restituie pricina la rejudecare în ordine de apel la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecători.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele ședinței, judecătorul:

Iulia Sîrcu

judecătorii:

Ala Cobăneanu

Ion Druță

Mariana Pitic

Sveatoslav Moldovan